

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/36/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313210709
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5313210709.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvety Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov matky: H. D., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX O., zastúpenej JUDr. Miroslavom Bachyncom, advokátom, so sídlom XXX XX J. XXX, a otca: H. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXX, XXX XX O., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária VARMUS, s.r.o., so sídlom Palárikova 83, 022 01 Čadca, IČO: 36 863 203, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5P/92/2013-250 zo dňa 26.05.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5P/92/2013-250 zo dňa 26. 05. 2016 zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd znížil výživné otca na maloletú H. D., nar. XX.XX.XXXX určené rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 8C/35/2010 zo dňa 09.12.2010 zo sumy 150,00 Eur mesačne na sumu 100,00 Eur mesačne, ktoré uložil otcovi platiť k rukám matky maloletého dieťaťa vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc dňom 16.10.2013. Súčasne vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že otec svojím návrhom zo dňa 16.10.2013 žiadal súd, aby znížil výživné na jeho maloletú dcéru H. D., nar. XX.XX.XXXX a plnoletého syna H. D., nar. XX.XX.XXXX. Následne na pojednávaní zobral svoj návrh späť vo vzťahu k teraz už plnoletému synovi H. D.. Uviedol, že naposledy bolo o výživnom na maloletú H. rozhodované rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 8C/35/2010 zo dňa 09.12.2001, kedy súd určil na ňu výživné vo výške 150,00 Eur mesačne. V tom čase bol otec živnostník; v súčasnosti taktiež podniká na základe živnostenského oprávnenia, jeho príjem sa však znížil, čo vyplýva z jeho daňového priznania, keď mal základ dane vo výške 164.167,00 Kč a preplatok na dani vo výške 40.401,00 Kč. Zdravotný stav otca sa nezmenil, naďalej trpí cukrovkou, bol na EMG vyšetrení z dôvodu zdravotných problémov na nohách. V súčasnosti otec býva v prenajatom byte, ktorý vlastní jeho sestra, za ktorý jej platí sumu 30,00 Eur za elektrinu a nájomné vo výške 150,00 Eur mesačne. Okrem toho otec platí výživné na svojho dospelého syna H. v sume 200,00 Eur mesačne. Otec nemá vedomosť o tom, či jeho syn naďalej študuje na vysokej škole, keďže s deťmi podľa želania matky nekomunikuje. V súčasnosti otec s matkou v konaní o vyporiadanie BSM, nevlastní žiaden majetok, nakoľko v rámci vyššie uvedeného konania sa ako účastníci s matkou dohodli, že polovicu rodinného domu prepíše na deti. Maloletá H. v súčasnosti navštevuje 9. ročník základnej školy. Otec výživné na ňu neplatí, ani sa s ňou nestretáva kvôli matke. Keď je matka v zahraničí, deti sú doma samé.

3. Prvoinštančný súd citoval ust. § 26 ods. 1, § 78 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“), a konštatoval, že naposledy bolo rozhodované o výživnom na maloletú H. rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 8C/35/2010 zo dňa 09.12.2010, ktorým bolo

manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené, deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zviazaný prispievať na výživu, t.č. už plnoletého H. sumou 200,00 Eur mesačne a maloletej H. sumou 150,00 Eur mesačne. V tom čase súd vychádzal z príjmu otca za rok 2009, kde mesačný základ dane činil sumu 32.679,- Kč ako aj z jeho chronického ochorenia - cukrovky. Otec v konaní uviedol, že návrh podal z dôvodu, že sa mu znížil jeho príjem pre nevyplatené faktúry, ako aj z dôvodu zhoršenia sa jeho zdravotného stavu, pokiaľ ide o cukrovku, nakoľko u neho došlo k chronickej komplikácii cukrovky, v dôsledku čoho bol komplexným posudkom zo dňa 02.07.2014 uznaný za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v rozsahu 70 %, čo si u neho vyžaduje zvýšené výdavky na diétne stravovanie. Súd mal zato, že otec tieto tvrdenia v konaní preukázal, nakoľko v roku 2009 činil jeho mesačný základ dane 32.679,00 Kč, pričom v roku 2013, kedy podal návrh, bol jeho základ dane 0,00 Kč, naopak, dosiahol stratu 912.500,00 Kč. Taktiež pokiaľ ide o zdravotné problémy, jednoznačne lekárske posudkom zo dňa 05. 06. 2014 preukázal, že ide u neho o ťažké zdravotné postihnutie, kde je miera jeho funkčnej poruchy 70 % podľa zákona. Aj keď sa následne jeho základ dane zvyšoval, vždy dol podstatne nižší, ako dosiahol otec základ dane v roku 2009. Taktiež v roku 2009 aj keď otec trpel na ochorenie cukrovky, nemal priznané ZŤP. Súd mal teda jednoznačne preukázané podstatní zníženie príjmu otca od poslednej doby rozhodovania o výživnom, ako aj podstatné zhoršenie zdravotného stavu. Nepreukázali sa tvrdenia matky, že by otec účet v ČR previedol na svoju sestru, respektíve prepísal na ňu byt.

4. Naopak, základ dane matky za rok 2012 bol veľmi nízky 222,25 Eur, v roku 2012 to ale bolo 3.042,00 Eur, v roku 2013 92,50 Eur, pričom ako matka uviedla, začala pracovať v Nórsku, kde jej príjem do 01.01.2014 predstavoval sumu od 1.000,00 do 1.400,00 Eur, z toho ubytovanie 600,00 až 700,00 Eur, strava 400,00 až 500,00 Eur. Od 01. 01. 2014 do decembra 2015 bola matka v Nórsku nezamestnaná, poberala podporu z úradu práce v Nórsku 8.950,00 Nok, čo je asi 1.000,00 Eur, z toho platila 5.000,00 Nok ubytovanie, dopravu 8.000,00, stravu 2.000,00 Nok. Takže naopak ako u otca jej príjem bol podstatne vyšší, ako v čase posledného rozhodovania o výživnom v roku 2010. Pokiaľ matka na poslednom pojednávaní udávala, že od januára 2016 nemá žiaden príjem, finančne jej vypomáhajú príbuzní a priatelia v Nórsku, súd tieto tvrdenia považoval za účelové, nakoľko náklady matky v Nórsku sú značne vysoké, ako aj na Slovensku, pričom matka ešte rekonštruuje plot, robí nové zvody, oddrenážuje, odvodňuje vodu z dvora, pokladá dlažbu, čo sú taktiež značné investície. Matka účelovo súdu preukázala doklad, že jej zostatok na účte je približne 5,00 Eur, pričom na otázku kolíznej opatrovníčky uviedla, že deťom v januári 2016 previedla na účet sumu 8.000,00 Eur, aby z tejto mohli pokrývať svoje náklady, ako aj náklady na chod domácnosti. Je teda na úvahu, ako matka našetrila sumu 8.000,00 Eur, pokiaľ od začiatku roku 2014 do konca roku 2015 bola nezamestnaná, poberala len podporu v nezamestnanosti, pričom si v Nórsku platila ubytovanie, dopravu, stravu, ako uviedla, na Slovensku si požičala sumu 4.000,00 Eur, aby jej deti mohli študovať, pričom taktiež platila náklady na bývanie na Slovensku, ako aj splácala hypotéku. Z uvedeného má súd zato, že matka musela mať našetrené, pokiaľ bola v Nórsku, peniaze, z ktorých v súčasnosti svoje výdavky financuje. O tom svedčí aj tá skutočnosť, že nepredložila súdu žiadne doklady o pôžičkách od svojich príbuzných, respektíve priateľov. Taktiež súdu nepreukázala žiadnym dokladom svoj zhoršený zdravotný stav.

5. Okresný súd sa stotožnil s tvrdením kolízneho opatrovníka, že je riskantné od matky, ak v súčasnosti keď nemá prácu, prijíma podľa jej tvrdenia od známych a príbuzných vyššie sumy peňazí. Rovnako súd súhlasil s názorom kolízneho opatrovníka, že matka by mala deťom posilať výživné pravidelne mesačne, a nie jednorazovo v tak vysokej sume (8.000,00 Eur), nakoľko deti v ich veku ešte nevedia riadne hospodáriť s takým množstvom finančných prostriedkov.

6. Maloletá H. mala v čase posledného rozhodovania o výživnom 12 rokov, navštevovala 2. stupeň základnej školy, t.č. navštevuje zdravotnú školu, z čoho mal súd preukázané, že u nej došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Pokiaľ matka tvrdila, že maloletá potrebuje zubný strojček, ktorý vyjde na 1.000,00 až 1.500,00 Eur, tieto tvrdenia ničím nepodložila.

7. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že jednoznačne u otca došlo k tak podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného s prihliadnutím najmä na jeho zdravotný stav, ktorý má v rozsahu 70 % ťažké zdravotné postihnutie, a zároveň má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi, ktorý študuje na vysokej škole v ČR, a ktorému platí výživné 200,00 Eur mesačne. S prihliadnutím na to, že H. nastúpila na strednú školu, z čoho jednoznačne vyplývajú jej zvýšené náklady, ako aj na skutočnosť, že matka musí mať našetrené peniaze vzhľadom na jej značné výdavky, súd návrhu otca na zníženie výživného vo výške 50,00 Eur nevyhovel, ale znížil výživné na sumu 100,00 Eur mesačne od podania návrhu.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

9. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd návrh otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietne.

10. Zdôraznila, že Zákon o rodine jednoznačne upravuje možnosť súdu zmeniť výšku výživného len v prípade zmeny pomerov, pričom súd je povinný prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného a na schopnosti a možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa názoru matky napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Otec totiž v konaní uviedol viaceré dezinformácie, s úmyslom docieľiť, aby už nemusel platiť doposiaľ stanovené výživné na maloletú dcéru a dospelého syna, ktorý študuje na vysokej škole v zahraničí. Súd mal v konaní preukázané, že už od roku 2010 otec robil kroky smerujúce k tomu, aby na jeho meno neboli vedené niektoré finančné transakcie z podnikateľskej činnosti, prevádzkovej na území ČR. Z predložených dokladov, ktoré sú súčasťou spisu, vyplýva, že otec maloletej si základ dane znížil o sumu 440.491,00 Kč, s ktorou voľne disponoval. Matka nesúhlasila s tvrdením otca, že odpisy boli uplatnené z nezaplatených faktúr. Je totiž všeobecne známou skutočnosť, že odpisy sa uplatňujú z majetku. Navyše otec je majiteľom podielových listov vedených v Českej republike a obchodnej spoločnosti pod názvom GERNÁT, s.r.o., so sídlom Hurbanova 69/B, 022 01 Čadca, IČO : 46 767 495, o výsledkoch hospodárenia, ktoré nepredložil súdu žiadne doklady ani to, akú má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou ako konateľ spoločnosti. Okresný súd sa pri svojom rozhodovaní zaoberal len tým, že z priznania k dani z príjmov fyzických osôb na Finančnom úrade v Třinci za rok 2013 otec vykázal stratu vo výške 912.500,00 Kč. Nezaoberal sa však výškou obratu a tiež tým, akým hnutelným alebo nehnuteľným majetkom firma disponuje. Tým, že za rok 2014 úhrn čistého obratu otec vykázal vo výške 3.766.338,00 Kč, z toho uplatnil odpisy vo výške 444.491,00 Kč, základ dane predstavoval 152.728,00 Kč. Súd sa však stotožnil len s tvrdením zástupcu otca maloletej, že za rok 2015 mal nízke príjmy, ktoré údajne nepostačujú ani na pokrytie jeho základných potrieb. Pokiaľ okresný súd konštatoval, že otec dieťaťa podal na Okresnom súde Čadca aj návrh na zníženie výživného voči dospelému synovi H. D., vedenom pod sp. zn. 16C/71/2014, bližšie sa už týmto rozhodnutím nezaoberal. V predmetnom konaní bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý rozsudkom zo dňa 27.06.2014 z dôvodu, že otec nepreukázal, že rodinná a majetková situácia otca detí je taká, aby mu neumožňovala platiť výživné ako doteraz. V danej veci preto nie je zrejmé, prečo vo veci starostlivosti o maloletú H. odkázanú výživou na svojich rodičov prakticky za rovnaké obdobie, súd rozhodol diametrálne odlišne a výživné voči maloletej H. znížil. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku síce poukazuje na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, avšak nevyhodnotil najmä majetkové pomery otca. Matka tiež zdôraznila, že v priebehu prvoinštančného konania poukázala aj na konanie vedené na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/230/2011 o vypořádanie BSM rodičov maloletej, v ktorom sa otec dožaduje, aby mu matka vyplatila z titulu jeho vypořádania sumu 56.925,00 Eur. Na túto skutočnosť okresný súd vôbec neprihliadol. Matka tiež nesúhlasila s argumentáciou súdu, že síce od posledného určenia výživného, kedy mala dcéra 12 rokov, uplynula už dlhšia doba a navštevuje 2. ročník strednej zdravotnej školy, a v konaní bolo preukázané, že na jej strane došlo k zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie výživného, no na strane otca dieťaťa došlo k tak výraznej zmene pomerov (70% ťažkého zdravotného postihnutia), ktoré odôvodňuje zníženie výživného voči dcére. Okresný súd ani len nemal možnosť sa oboznámiť s tým, v akej výške bude alebo je priznaný otcovi dieťaťa čiastočný invalidný dôchodok. Ani kolízny opatrovník nevnímal potreby dieťaťa z pohľadu zmeny pomerov na jeho strane, ale zaoberal sa práve riskantnosťou pôžičiek od príbuzných, ktoré matke pomáhajú preklenúť obdobie jej nezamestnanosti. Okresný súd sa teda neriadil dôsledne intenciami odvolacieho súdu, uvedenými v uznesení sp. zn. 6 CoP/86/2014 zo dňa 11.02.2015, keď riadne nevyhodnotil zárodkové a majetkové schopnosti a možnosti (potencialitu) príjmov povinného rodiča.

11. Otec vo svojom vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Uviedol, že v konaní predložil dôkazy preukazujúce dlhodobé zníženie jeho príjmu a tiež doklady vzťahujúce sa k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, ktoré neboli v prvoinštančnom konaní žiadnym relevantným spôsobom spochybnené. Otec dosiahol za rok 2013, v ktorom podal návrh v tejto veci, stratu vo výške 912.500,00 Kč a zároveň bol v roku 2014 uznaný za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Okresný súd teda dôsledne vychádzal z ust. § 26 ods. 1, § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Za účelové otec označil konanie matky, ktorá súdu nepredložila všetky požadované doklady, napr. výpisy z účtu. Matka súdu účelovo len predložila doklad, podľa ktorého predstavuje zostatok na jej účte približne čiastka 5,00 Eur, no sama vo svojej výpovedi uviedla, že v januári tohto roku previedla na účet, z ktorého deti financujú svoje potreby a chod domácnosti, sumu 8.000,00 Eur. Hoci je matka v súčasnosti nezamestnaná, naďalej financuje svoje výdavky v Nórsku, ktoré podľa je slov predstavujú čiastku 800,00 až 900,00 Eur mesačne. Okrem týchto značne vysokých nákladov, ktoré matka zjavne v súčasnosti nemusí vynakladať, zároveň vykonáva na dome, pozemku a plote stavebné úpravy, ktoré tiež

sama financuje. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku tiež vyplýva, že matka v súčasnosti disponuje väčšími finančnými prostriedkami ako otec.

13. Matka a kolízny opatrovník sa k vyjadreniu otca písomne nevyjadrili.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a § 391 ods. 1 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP vo veci samej a v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, z nasledovných dôvodov:

15. Vzhľadom na to, že vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie za účinnosti nových procesných kódexov (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok), odvolací súd bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú právnu úpravu (§ 370 ods. 1 CSP, § 395 ods. 1 CMP) s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie i účastníkov ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP, § 395 ods. 2 CMP). Zároveň v ďalšej časti odôvodnenia krajský súd prispôbil terminológiu novej úprave, ktorá reguluje civilné sporové a civilné mimosporové konanie.

16. Odvolacie námietky matky odvolací súd považoval za dôvodné.

17. Ako už odvolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného (napríklad v súvislosti s pribúdajúcim vekom, začínajúcou školskou dochádzkou, prípravou na budúce povolanie atď.), môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného (napríklad v dôsledku zmeny zárobku, pribudnutia či zániku vyživovacej povinnosti atď.). Ak sa tak stane, je možné vykonať novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol o výške výživného na dieťa opakovane rozhodnúť (či už schválením novej dohody, alebo autoritatívnym rozhodnutím) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výšky výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Len v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní vo veciach maloletých, ktoré možno začať aj bez návrhu, sa súd naďalej spravuje vyšetrovacou zásadou, v ktorej dôsledkom je primárna zodpovednosť súdu za zistenie skutočného stavu, ktorá je jeho povinnosťou, ktorú bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivitu účastníkov (§ 35 a § 36 CMP). Do 30.06.2016 túto povinnosť súdu upravovalo ust. § 120 ods. 2 O.s.p. Súd je v takomto konaní povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to

potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Odvolací súd opakovane uvádza, že okresný nedostatočne zistil skutočný stav veci a nevykonával potrebné dokazovanie na jeho zistenie, aby tak mohol ustáliť, či v súdnej veci sú dané predpoklady pre zníženie výživného otca na maloletú H. na základe podaného návrhu. Pozornosti okresného súdu tiež unikla skutočnosť, že v danej veci nie je relevantný dátum podania návrhu otca na súd, ale rozhodujúcou a hmotno-právnu podmienkou zmeny výšky výživného je zmena pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine). Okresný súd nevyhodnotil všetky skutočnosti potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Zárobkové schopnosti a možnosti a majetkové pomery otca zistil nedostatočne a jeho rozhodnutie je v tomto smere predčasné. Ako správne matka uvádzala vo svojom opravnom prostriedku, okresný súd sa vôbec nevysporiadal ani s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/71/2014 zo dňa 27.06.2014, v ktorom súd zamietol návrh otca na zníženie výživného voči dospelému synovi H. D. za rovnaké obdobie. Nemožno ani odhliadnuť od faktu, že od posledného určenia výživného došlo aj k výraznému nárastu odôvodnených potrieb na strane maloletej.

20. Zároveň je potrebné poznamenať, že pokiaľ otec v priebehu konania namietal výšku príjmov matky, ktorá nebola okresným súdom riadne zistená, odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného (t.j. maloletého dieťaťa), ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (t.j. v súdnej veci otca). Námiety otca v tomto smere tak nemôžu byť dôvodné.

21. Okrem tohto súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o znížení výživného na maloleté dieťa vôbec neaplikoval ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. V tomto prípade zákon nepriamo ukladá súdu pri každom rozhodovaní o výživnom pre dieťa preskúmať dôvodnosť výdavkov uplatnených v daňovom priznaní, ktoré ako odpočítateľná položka znižujú daňový základ. Až po ich zistení možno rozhodnúť, ktoré z nich je nevyhnuté vynaložiť a v akom rozsahu v súvislosti so zárobkovou činnosťou povinného. Pritom nevyhnutnosť je v zmysle zákona najnižšia možná miera dôvodnosti. Z tohto aspektu je súd povinný preskúmať všetky daňové výdavky povinného a po ich prehodnotení vyvolať predpokladaný príjem, aký by bol povinný dosiahol, ak by iné než nevyhnutné výdavky nerealizoval. Súd má povinnosť vyvolať schopnosti a možnosti u povinného z predpokladaného príjmu získaného navýšením jeho daňového základu o sumu uplatnených podľa daňových predpisov, ktoré však nie sú nevyhnutné výdavky podľa Zákona o rodine. Tieto výdavky súd zisťuje aj z peňažného denníka podnikateľa osoby povinnej výživou. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by okresný súd uvedeným spôsobom skúmal príjem otca. Aktuálne príjmy otca musia byť pritom zistené tak, aby odrážali stav v čase rozhodovania súdu (§ 217 CSP, predtým § 154 ods. 1 O.s.p.).

22. Netreba pritom opomenúť fakt, že ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine).

23. Napriek tomu, že otec je SZČO, okresný súd pri svojom rozhodnutí vôbec neaplikoval ust. § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že aj pri poslednom určení výživného bolo otcovi diagnostikované ochorenie na diabetes. Samotná okolnosť, že otec bol posúdený posudkom zo dňa 02.07.2014 za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70%, sama o sebe nemôže mať rozhodujúci vplyv na zníženie výživného na maloleté dieťa. Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje len právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu (§ 1 citovaného zákona). Posudok o miere funkčnej poruchy podáva posudkový lekár na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom kompenzačných príspevkov, ktoré nepochybne otec na jeho základe poberá. Táto okolnosť má byť tak isto zohľadnená pri rozhodovaní v prejednávanej veci. Ak sú výdavky otca sú kompenzované štátom, nemožno mu ich bez ďalšieho započítať do jeho bežných výdavkov vynakladaných v súvislosti s jeho zdravotným stavom. Treba teda zohľadniť peňažné príspevky, ktoré

otec od štátu poberá. Okrem toho je potrebné poznamenať ochorenie otca nemusí mať nutne vplyv na potencialitu jeho príjmov. Mnoho ľudí s ochorením na diabetes totiž ďalej plynulo pokračuje po jeho diagnostikovaní a dodržiavaní liečebného režimu v doterajšom pracovnom zaradení. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že otázka, či bol otec uznaný za invalidného, nebola v konaní preukázaná. V tomto smere si okresný súd len osvojil tvrdenia otca. Podmienky nároku na invalidný dôchodok upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vo svojich ustanoveniach § 70 a § 71. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia vychádza z posudku jej posudkového lekára o miere poklesu vykonávať zárobkovú činnosť konkrétneho žiadateľa o invalidný dôchodok. Tento posudok nemožno zamieňať s posudkom o miere funkčnej poruchy, vyhotoveným posudkovým lekárom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona č. 447/2008 Z. z. pre účely uvedeného zákona. Okresný súd si mal preto vyžiadať od Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava podklady pre svoje rozhodnutie, t.j. rozhodnutia o priznaní/nepriznaní invalidného dôchodku.

24. Pokiaľ súd prvej inštancie opomenul pri rozhodovaní o výživnom aplikovať ust. § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine s ohľadom na fakt, že otec je SZČO, nepostupoval dôsledne, ak sa uspokojil len s priznaním otca k dani z príjmov fyzických osôb podaným na Finančnom úrade pre Moravskosliezsky kraj, Územné pracovisko Třinec a údajmi v ňom uvedenými a nezisťoval, ani či a aké daňové priznanie podal otec v Slovenskej republike, (ak na jej území podniká). Za danej situácie teda okresný súd nemal dostatočné podklady na meritórne rozhodnutie v prejednávanej veci.

25. Súd prvej inštancie teda vec nesprávne právne posúdil a nevykonal potrebné dokazovanie a svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel Civilného mimosporového konania vyjadrený v článkoch 1, 4 a 6 CMP v spojitosti s čl. 46 a nasl. Ústavy, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu. Na základe vyššie uvedenej skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

26. V ďalšom konaní okresný súd doplní dokazovanie v naznačenom smere tak, že dôsledne zistí jednak odôvodnené potreby maloletej H., ktoré nepochybne od posledného určenia výživného vzrástli, no najmä zárobkové a majetkové schopnosti a možnosti, ako aj potencialitu príjmov povinného rodiča - t.j. otca, a to s ohľadom na všetky kritériá uvedené odvolacím súdom vyššie. Okrem tohto súd zistí pohyby na účte otca v peňažnom ústave v rozhodnom období. Ak je otec je majiteľom podielových listov vedených v Českej republike a obchodnej spoločnosti pod názvom GERNÁT, s.r.o., so sídlom Hurbanova 69/B, 022 01 Čadca, IČO: 46 767 495, je potrebné, aby predložil súdu do spisu správu o výsledkoch hospodárenia tejto obchodnej spoločnosti a akú má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou ako jej konateľ. Je potrebné zdôrazniť, že ak si otec nesplní povinnosti uvedené v ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti návrhu otca, je potrebné ustáliť dátum zmeny pomerov, ktorým sa súd doposiaľ nezaoberal. Pri preukázaní čiastočnej dôvodnosti návrhu, je potrebné, aby súd vo zvyšnej časti návrh otca zamietol. V rámci dokazovania je potrebné, aby sa súd vysporiadal aj s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/71/2014 zo dňa 27.06.2014, ktorým súd zamietol návrh otca na zníženie výživného na plnoletého syna H. D., nar. XX.XX.XXXX a ktorý sa týka rovnakého obdobia ako je tomu v prejednávanej veci. Zmena pomerov na strane otca bola v predmetnom konaní riešená tiež od momentu právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 8C/35/2010 zo dňa 09.12.2001. Rovnako je potrebné, aby boli v konaní riadne preukázané aktuálne pomery matky, otca i maloletého dieťaťa. Okresný súd tiež doplní dokazovanie vyžiadanim si správ, doplnením výsluchov rodičov na pojednávaní, a tiež podľa návrhov účastníkov a až následne po vykonanom dokazovaní postupom v súlade s ust. § 35 až § 37 CMP vo veci opätovne rozhodne, s tým, že v ďalšom konaní je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP a § 2 ods. 1 CMP). Následne okresný súd vydá meritórne rozhodnutie, ktoré riadne odôvodní postupom v súlade s ust. § 220 CSP a § 2 ods. 1 CMP.

27. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách prvoinštančného konania a v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP a § 58 CMP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.